Jan Wahlberg, Outi Myatt-Hirvonen - UM
22.9.2021

Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko

Ylivaalikautisen selonteon tarkoituksena on linjata Suomen toimintaa ja tavoitteita kehityspolitiikassa. Tarkoituksena on erityisesti vahvistaa kehityspolitiikan ja -yhteistyön pitkäjänteisyyttä periaatteiden, arvojen ja tavoitteiden näkökulmasta. Selonteko perustuu hallitusohjelman kirjaukseen laatia Suomelle kehityspolitiikan politiikkajohdonmukaisuutta ja vaikuttavuutta edistävät periaatteet, jotka ovat ylivaalikautiset.

Ilmastonmuutos, ympäristön tilan heikkeneminen ja luonnon monimuotoisuuden kato ovat keskeisiä ihmiskunnan tulevaisuuteen vaikuttavia kysymyksiä. Kaikkien maiden ja kansakuntien tulevaisuus on entistä riippuvaisempi kansainvälisen yhteisön kyvystä ratkaista yhdessä suuren mittakaavan kysymyksiä. Ratkaisut vaativat kansainvälistä yhteistyötä ja toimivaa monenkeskistä, sääntöpohjaista järjestelmää. Selonteon valmistuminen osuu kriittiseen hetkeen. Selviäminen koronapandemiasta on ydinkysymys maailmanlaajuisesti.

Kehitysyhteistyön kansainvälisesti sovittuna päämääränä on köyhyyden poistaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ja kestävän kehityksen tavoitteet ohjaavat Suomen kehityspolitiikkaa. Pariisin ilmastosopimus, biodiversiteettisopimus ja muut kansainväliset ympäristösopimukset velvoittavat Suomea oikeudellisesti ja ovat tärkeitä edistettäessä kestävää kehitystä. Ympäristösopimusten osapuolena Suomi on sitoutunut rahoittamaan kehitysmaiden toimia sopimuksien toimeenpanoon liittyen sekä raportoimaan tästä.

Kehityspolitiikkaa ja kehitysyhteistyötä toteuttaessaan Suomi panostaa erityisesti sellaisiin vahvuusalueisiin, joissa juuri Suomella on hyvät mahdollisuudet tukea kestävää kehitystä. Yksi Suomen viidestä päätavoitealueista on ”Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus sekä luonnonvarojen kestävä hallinta ja käyttö”. Tämän painopisteen alla keskeisiä teemoja ja aihealueita ovat ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, metsät, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja aavikoitumisen torjunta, ruoka- ja ravitsemusturva, vesi ja sanitaatio sekä vesivarojen kestävä hallinta, kestävä energia, meteorologia ja katastrofiriskien hallinta sekä kiertotalous.

Ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta tarkastellaan kokonaisuutena. Näiden välisten kytköksien korostaminen, niin haasteiden kuin ratkaisujen osalta, on tärkeä osa kehityspoliittista ja muuta vaikuttamista. Ympäristön, ruoantuotannon ja terveyden edistäminen osana ns. One Health -lähestymistapaa on Suomelle keino vähentää pandemioiden riskiä tulevaisuudessa.

Suomi edistää kehityspolitiikassaan ja kaikessa kehitysyhteistyössään läpileikkaavina tavoitteina sukupuolten tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta painottaen vammaisten oikeuksia, ilmastokestävää ja vähäpäästöistä kehitystä sekä ympäristön suojelua painottaen

luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Tavoitteita edistetään sekä valtavirtaistamalla että erityistoimin (kohdennettu rahoitus). Tärkeää on varmistaa, ettei Suomen kehitysyhteistyöstä aiheudu haitallisia vaikutuksia ilmastoon tai ympäristöön eli ns. do no harm-periaatteen täyttyminen.

Ilmastosopimuksen osapuolena Suomi on osana teollisuusmaita sitoutunut kollektiivisesti mobilisoimaan ilmastorahoitusta eri lähteistä (julkinen, yksityinen ja innovatiiviset lähteet) 100 miljardia dollaria vuodessa vuoteen 2025 mennessä. Mitään maakohtaisia määrällisiä tavoitteita ei kuitenkaan ole asetettu. Hallitusohjelman tavoitteena on kasvattaa ilmastorahoitusta ja ohjata siitä puolet ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja puolet hillintään. Tähän käytetään kaikkia kehitysyhteistyön kanavia kansalaisjärjestö- ja kahdenvälisistä hankkeista kehityspankkeihin ja ilmastorahastoihin. Lisäksi ilmastorahoitukseen käytetään laina- ja sijoitusmuotoista kehitysyhteistyörahoitusta.

Suomi raportoi ilmastorahoituksestaan vuosittain OECD:lle ja EU:lle sekä kahden vuoden välein YK:n ilmastosopimukselle. Kaikista kehitysyhteistyön tuloksista, ml. ilmastotyön tulokset, raportoidaan hallituskausittain julkaistavassa tulosraportissa. Seuraava Suomen kehityspolitiikan tulosraportti julkaistaan vuonna 2022.